

# WYROK

## W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

**Dnia** 23 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu Ośrodek (...) w L. XIII Wydział Cywilny z siedzibą w L. **w następującym składzie:**

**Przewodniczący:** SSO Michał Kuczkowski

**Protokolant:** Kamila Szalkowska

**po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 2017 r. w L.**

**na rozprawie**

**sprawy z powództwa B. M., K. L., G. O., A. N. (1)**

**przeciwko (...) S.A. V. (...) z siedzibą w W.**

**- o zapłatę**

1. Zasądza od pozwanego na rzecz powódki B. M. kwotę 80.000 zł (osiemdziesiąt tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 16 grudnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty.
2. Zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 2000 zł tytułem uiszczonej opłaty.
3. Nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sadu Okręgowego w Poznaniu kwotę 2.000 zł tytułem opłaty od uiszczenia której powódka była zwolniona.
4. Zasądza od pozwanego na rzecz powódki G. O. kwotę 23.000 zł (dwadzieścia trzy tysiące złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 16 grudnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty.
5. W pozostałym zakresie powództwo G. O. oddala.
6. Kosztami procesu obciąża strony stosunkowo, a mianowicie powódkę G. O. w 8%, a pozwanego w 92% i z tego tytułu zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 460 zł tytułem części uiszczonej opłaty.
7. Nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sadu Okręgowego w Poznaniu kwotę 650 zł tytułem opłaty od uiszczenia której powódka była zwolniona.
8. Zasądza od pozwanego na rzecz powódki A. N. (1) kwotę 31.000 zł (trzydzieści jeden tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 16 grudnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty.
9. W pozostałym zakresie powództwo A. N. (1) oddala.
10. Kosztami procesu obciąża strony stosunkowo, a mianowicie powódkę A. N. (1) w 26%, a pozwanego w 74% i z tego tytułu zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 740 zł tytułem części uiszczonej opłaty.
11. Nakazuje ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sadu Okręgowego w Poznaniu kwotę 550 zł tytułem opłaty od uiszczenia której powódka była zwolniona.

12. Oddała powództwo w stosunku do powoda K. L..

13. Nie obciąża powoda K. L. kosztami opłaty.

14. Kosztami zastępstwa procesowego i sporządzonej opinii obciąża strony stosunkowo, a mianowicie powodów w 54%, a pozwanego w 46% i z tego tytułu zasądza od powodów solidarnie na rzecz pozwanego kwotę 540,27 zł.

SSO Michał Kuczkowski

Sygn. akt XIII C 382/16/3

## UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 13 maja 2016 r. powodowie B. M., K. L., G. O. i A. N. (1) wnieśli o zasądzenie od pozwanego (...) S.A. V. (...):

1. na rzecz powódki B. M. kwoty 80.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę na podstawie art. 446 § 4 k.c. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 16.12.2015 r. do dnia 31.12.2015 r. i odsetkami za opóźnienie od 01.01.2016 r. do dnia zapłaty

2. na rzecz powoda K. L. kwoty 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę na podstawie art. 446 § 4 k.c. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 16.12.2015 r. do dnia 31.12.2015 r. i odsetkami za opóźnienie od 01.01.2016 r. do dnia zapłaty

3. na rzecz powódki G. O. kwoty 25.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę na podstawie art. 446 § 4 k.c. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 16.12.2015 r. do dnia 31.12.2015 r. i odsetkami za opóźnienie od 01.01.2016 r. do dnia zapłaty

4. na rzecz powódki A. N. (1) kwoty 42.000 zł tytułem zadośćuczynienia za krzywdę na podstawie art. 446 § 4 k.c. wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 16.12.2015 r. do dnia 31.12.2015 r. i odsetkami za opóźnienie od 01.01.2016 r. do dnia zapłaty

Ponadto, powodowie wnieśli o zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według załączonego spisu kosztów.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i o zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych lub spisu kosztów przedstawionych przez pełnomocnika pozwanego wraz z kwotą 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

### **Sąd ustalił następujący stan faktyczny:**

W dniu 16 kwietnia 2015 r. na drodze nr (...) przy zjeździe do miejscowości K. doszło do wypadku drogowego, w którym kierujący samochodem ciężarowy marki D. (...) D. B. nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że zamierzając wykonać manewr skrętu w lewo w kierunku K., nie obserwował należycie drogi i nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu jadącemu z przeciwnego kierunku S. K. kierującemu samochodem marki A. R. doprowadzając do zderzenia obu pojazdów, czym nieumyślnie spowodował m.in. śmierć N. A. (1) – córki powódki B. M., pasierbicy powoda K. L., wnuczki powódki G. O. i siostry powódki A. N. (1).

Wyrokiem z dnia 16.11.2015 r. Sąd Rejonowy w K. uznał D. B. winnym popełnienia przestępstwa z art. 177 § 1 k.k. w zw. z art. 177 § 2 k.k. i za to został skazany na karę jednego roku pozbawienia wolności.

N. A. (1) zmarła po kilku dniach od przewiezienia jej do szpitala. W tym czasie powódka odwiedzała córkę. Na wiadomość o śmierci córki zareagowała szokiem emocjonalnym. Do czasu pogrzebu zażywała Relanium i ogólnodostępne leki ziołowe o działaniu uspokajającym. Powódka po około dwóch tygodniach od pogrzebu wróciła

do pracy, a po kilku miesiącach przeszła na zwolnienie lekarskie z powodu pogarszającego się stanu psychicznego. Powódka krótko po śmierci córki zaczęła korzystać z pomocy psychiatry i zażywała leki nasenne oraz uspokajające. Obecnie dawki leków powódka ma zwiększone i korzysta jeden raz w miesiącu z psychoterapii. Powódka orzeczeniem komisji lekarskiej została uznana za niezdolną do pracy z uwagi na jej stan psychiczny. Od czasu śmierci córki powódka stała się zamknięta w sobie, co przełożyło się na pogorszenie jej relacje z partnerem. Wcześniej powódka lubiła spędzać czas towarzysko. Obecnie wraz z powodem K. L. są wycofani z życia towarzyskiego, a atmosfera w domu jest ponura. Zmarła N. jest często wspominana przez powódkę, która często odwiedza jej grób. Powódka A. N. (1) po wyjściu za mąż wraz z mężem zamieszkała w P., a obecnie mieszka z nim z powódka by udzielić jej wsparcia. Obecnie powódka otrzymuje świadczenie rehabilitacyjne w kwocie 1.200 zł miesięcznie. Zdaniem biegłej sądowej P. C. rozmiar krzywdy powódki na skutek śmierci córki jest bardzo istotny, albowiem powódka nadal przeżywa żalobę po zmarłej, a jej stan psychiczny jest nieoptymalny i wymagający korzystania z pomocy psychiatrycznej – psychologicznej w formie ambulatoryjnej z koniecznością zażywania środków farmakologicznych. U powódki wystąpiły zaburzenia adaptacyjne i silna reakcja na stres. U powódki pojawiają się myśli rezygnacyjne. Aktualny stan psychiczny powódki jest niewyrównany, z symptomami zaburzeń adaptacyjnych i reakcji na stres, co wymaga dalszej pomocy specjalistycznej. Obecne samopoczucie powódki jest znacznie obniżone i nosi cechy depresji, a nastawienie do życia charakteryzuje się występowaniem apatii, wycofania się i rezygnacji.

W chwili wypadku N. A. (1) miała ukończone osiemnaście lat i zamieszkiwała wraz z matką B. M., jej konkubentem K. L., z babcią G. O. i starszą siostrą powódką A. N. (1). Zmarła N. A. (1) była jedną z dwóch córek powódki. Zmarła spędzała wraz z B. M. i K. L. wspólnie wolny czas, zwierzała się matce ze wszystkich tajemnic, wyjeżdżała wraz z matką i jej partnerem na wakacje i nigdy nie sprawiała problemów wychowawczych. Była radosną i energiczną nastolatką. Była bardzo lubiana i miała wielu znajomych. B. M. znała znajomych córki i wiedziała jak córka spędza wolny czas. Powód K. L. zamieszkał wraz z B. M. we wrześniu 2008 r. i od tego czasu brał udział w wychowaniu córek powódki. Zmarła po jakimś czasie zwracała się do powoda nazywając go czasem „tata”, a z reguły mówiła do niego po imieniu. Ze swoim biologicznym ojcem utrzymywała sporadyczny kontakt. Powód natomiast nie utrzymuje kontaktu ze swoją biologiczną córką. Z powodem łączyły ją przyjacielskie relacje. Po śmierci N. powód nie korzystał z opieki lekarzy. K. L. jest zawodowym kierowcą ciężarówek i nie pracował przez okres około 4 miesięcy od chwili śmierci pasierbicy, co było spowodowane tym, że nie chciał zostawiać na okres 2-3 tygodni rodziny. Powód obecnie pracuje jako kierowca zawodowy i zarabia ok 2.000 zł. Powód po śmierci N. A. (1) przeżył żal i smutek w związku z tym, że mieszkał ze zmarłą przez kilka lat i że przywiązał się do niej emocjonalnie. Wpływ śmierci N. A. (1) na stan psychiczny powoda i jego funkcjonowanie był niezbyt istotny. Zdaniem biegłej sądowej P. C. stan psycho – emocjonalny powoda jest poprawny i nie występują u niego symptomy nieprawidłowości bądź zaburzeń emocjonalnych, a w konsekwencji biegła nie stwierdziła występowania u powoda symptomów żałoby. Śmierć N. A. (1) nie rzutowała na funkcjonowanie powoda, jego samopoczucie i nastawienie do życia, a jego aktualny stan psychiczny jest poprawny.

Powódka A. N. (1) miała ze zmarłą siostrą bardzo dobre relacje. Do śmierci siostry zajmowała z nią wspólny pokój. Jako starsza siostra pilnowała N., aby zawsze szła przygotowana do szkoły. Powódka spędzała wolny czas z narzeczoną, siostrą i jej chłopakiem. Po śmierci siostry powódka nie korzystała z pomocy psychologa. Zaszła w ciążę ze swoim obecnym mężem, aby wypełnić pustkę po zmarłej siostrze. Obecnie przebywa na zasiłku macierzyńskim, a wcześniej pracowała jako opiekunka i zarabiała ok. 2.000 zł. Zdaniem biegłej sądowej P. C. śmierć siostry wpłynęła na powódkę w taki sposób, że najpierw przeżyła ona silny szok psychiczny, a następnie żalobę, której symptomy odczuwa do chwili obecnej. Reakcja żałobna u powódki przebiegała w sposób przeciętny do sytuacji. Aktualny stan psychiczny powódki jest umiarkowanie wyrównany, z cechami przeżywanej żałoby, bez symptomów zaburzeń emocjonalno – psychicznych. U powódki nie występowały problemy emocjonalne wymagające leczenia.

Powódka G. O. miała bliskie relacje ze zmarłą wnuczką. N. pomagała powódce i spędzała z nią czas. Po śmierci wnuczki powódka zażywała leki psychotropowe. Powódka utrzymuje się z renty rodzinnej po mężu. Reakcja żałobna powódki przebiegała tak, że początkowo odczuwała ona szok, smutek, następnie poczucie zaprzeczenia, złości i rozpacz. Zdaniem biegłej sądowej P. C. żałoba u powódki trwa nadal i charakteryzuje się dużym nasileniem ze stwierdzonymi

zaburzeniami adaptacyjnymi (obniżenie nastroju, problemy ze snem, lęki, osłabienie aktywności życiowej i motywacji do działania). Biegła aktualny stan psychiczny powódki ocenia jako niezbyt wyrównany.

Pismami z dnia 18.11.2015 r. i 19.11.2015 r. pozwany podjął decyzję o przyznaniu na rzecz powódki B. M. kwoty 7.000 zł, na rzecz powódki G. O. kwoty 2.000 zł, na rzecz powódki A. N. (1) kwoty 4.000 zł i odmówił przyznania jakiegokolwiek kwoty powodowi K. L.. Pismami z dnia 14.12.2015 r. i 15.12.2015 r. pozwany zmienił swoje stanowisko i przyznał na rzecz powódki B. M. kwotę 20.000 zł, na rzecz powódki G. O. kwotę 5.000 zł i na rzecz powódki A. N. (1) kwotę 8.000 zł.

Dowód: - wyrok z dnia 16.11.2015 r. k. 22-24

- odpis skrócony aktu zgonu k. 25
- protokół oględzin miejsca wypadku k. 26-37
- notatka urzędowa k. 38
- pisma stron k. 39-63
- kserokopia dowodu osobistego k. 64
- odpis skrócony aktu urodzenia k. 65
- odpis skrócony aktu małżeństwa k. 66-67
- zeznania powódki B. M. k. 186, k. 256
- zeznania powoda K. L. k. 186
- zeznania powódki A. N. (1) k. 186
- zeznania powódki G. O. k. 186
- zeznania świadka P. G. k. 186
- zeznania świadka T. N. k. 186
- opinia psychologiczna z dnia 28.11.2016 r. k. 210-224

### **Sąd zważył, co następuje:**

Zeznania powodów B. M., K. L., G. O. i A. N. (1) były wiarygodne, albowiem były spójne i logiczne oraz zgodne z pozostałym materiałem dowodowym.

Za wiarygodne Sąd uznał również zeznania świadków P. G. i T. N.. Zeznania te były szczere i zgodne ze sobą.

Dowody z dokumentów Sąd obdarzył walorem wiarygodności, albowiem zostały sporządzone w przepisanej formie, przez podmioty uprawnione i nie budziły wątpliwości, co do swojej prawdziwości, nie były też kwestionowane przez strony postępowania.

Przydatna w sprawie okazała się opinia sądowo – psychologiczna z dnia 28.11.2016 r. wydana przez biegłą sądową psycholog P. C., albowiem została sporządzona w sposób fachowy, rzetelny i nie budzący żadnych wątpliwości, a ponadto nie została zakwestionowana przez strony.

Powodowie domagając się zadośćuczynienia oparli swoje żądania na treści przepisu art. 446 § 4 k.c.

Powódka domagała się zasądzenia zadośćuczynienia z tytułu śmierci córki w kwocie 80.000 zł. Pozwany w toku postępowania likwidacyjnego przyznał powódce z tego tytułu kwotę 20.000 zł.

Legitymacja bierna pozwanego jako ubezpieczającego samochód, którym poruszał się sprawca wypadku wynika z treści art. 805 § 1 k.c.

Odpowiedzialność ubezpieczyciela obejmuje także szkody będące bezpośrednią konsekwencją śmierci poszkodowanego w sferze praw jego najbliższych i to niezależnie od tego, czy podstawę roszczenia stanowią przepisy art. 446 k.c. czy też art. 448 k.c. w zw. z art. 24 § 1 k.c. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 13 grudnia 2012 r. o sygn. I ACa 607/12, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 23 stycznia 2013 r. o sygn. I ACa 916/12).

Podkreślenia wymaga okoliczność, iż charakter krzywdy jako szkody niemajątkowej przesądza o jej niewymierności, a odpowiedniość kwoty zadośćuczynienia ma służyć złagodzeniu doznanej krzywdy, a jednocześnie nie być źródłem wzbogacenia. Na uwagę zasługuje w tym miejscu stanowisko Sądu Apelacyjnego w Krakowie wyrażone w wyroku z dnia 24 sierpnia 2016 r. w sprawie I ACa 522/16, w którym podano, że „art. 446 § 4 k.c. kryteria jakimi powinien się kierować sąd określając kwotę zadośćuczynienia sformułowane są na tle orzecznictwa i mają one uwzględniać przede wszystkim wstrząs psychiczny i cierpienia moralne wywołane śmiercią osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki po jej śmierci, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, rolę w rodzinie pełnioną przez osobę zmarłą, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem śmierci osoby bliskiej (np. nerwicy, depresji), stopień, w jakim pokrzywdzony będzie umiał znaleźć się w nowej rzeczywistości i ją zaakceptować, wiek pokrzywdzonego.

Na podstawie art. 446 § 4 k.c. Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki B. M. kwotę 80.000 zł tytułem zadośćuczynienia po śmierci córki N. A. (1). W ocenie Sądu zasądzona kwota odpowiada rozmiarowi cierpień moralnych powódki i wyrównuje jej krzywdę powstałą po śmierci córki. W ocenie Sądu powódka była silnie związana z córką emocjonalnie, a jej śmierć była dla niej traumatycznym przeżyciem. Istotne było to, że powódka straciła córkę, która miała ukończone zaledwie osiemnaście lat, a jej śmierć była tragiczna i niespodziewana. Zmarła N. A. (1) przed śmiercią mieszkała z powódką, co bez wątplenia wpłynęło na rozmiar jej krzywdy. Powódka utraciła najbliższego członka rodziny z którym żyła na co dzień. Powódka nadal przeżywa żalobę po zmarłej córce, a jej stan psychiczny jest nieoptymalny i wymaga korzystania z pomocy psychiatrycznej – psychologicznej w formie ambulatoryjnej i zażywania środków farmakologicznych. Po śmierci córki powódka korzysta z takiej pomocy, gdyż pojawiły się u niej myśli rezygnacyjne, a powódka wycofała się z aktywności zawodowej i kontaktów towarzyskich. Obecne samopoczucie powódki nosi cechy depresji. Mając więc na uwadze, że u powódki proces żaloby nie zakończył się i że śmierć córki pozostawiła u powódki trwałe skutki w postaci obniżonego nastroju i zaburzeń w codziennym funkcjonowaniu, Sąd doszedł do przekonania, że łączna kwota 100.000 zł przyznana powódce B. M. tytułem zadośćuczynienia rekompensuje jej krzywdę powstałą po śmierci córki.

Powód K. L. domagał się zasądzenia zadośćuczynienia z tytułu śmierci pasierbicy w kwocie 100.000 zł. Pozwany w toku postępowania likwidacyjnego odmówił przyznania powodowi zadośćuczynienia, stwierdzając, że nie jest on członkiem rodziny zmarłej.

Zgodnie z art. 446 § 4 k.c. sąd może także przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Uprawnionymi do żądania kompensaty na podstawie art. 446 § 3 i § 4 k.c. są wyłącznie członkowie rodziny zmarłego, przy czym muszą być to najbliżsi członkowie tej rodziny. Jest to węższy krąg podmiotów niż osoby bliskie, bo ograniczony do członków rodziny, a o tym, kto jest najbliższym członkiem rodziny, decyduje istniejący faktycznie stopień bliskości pomiędzy osobami pozostającymi w relacjach rodzinnych pomiędzy zmarłym a wymienionymi osobami (por. A. Olejniczak, komentarz do art. 446 k.c., Lex).

Ustawodawca, dla określenia kręgu osób uprawnionych, posłużył się wyrażeniem najbliższy członek rodziny. Pojęcie to w piśmiennictwie i judykaturze ujmowane jest stosunkowo szeroko, a obejmuje nie tylko rodziców i dzieci, ale i inne osoby spokrewnione ze zmarłym np. rodzeństwo. O tym, kto jest najbliższym członkiem rodziny decyduje faktyczny układ stosunków pomiędzy określonymi osobami, a nie formalna kolejność pokrewieństwa wynikająca w

szczegółności z przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Aby więc ustalić, czy występujący o zadośćuczynienie jest najbliższym członkiem rodziny niezującego sąd powinien stwierdzić, czy istniała silna i pozytywna więź emocjonalna pomiędzy dochodzącym tego roszczenia a zmarłym (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2011 r., sygn. akt III CSK 279/10, wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 23 czerwca 2016 r. V ACa 897/15, wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 2 czerwca 2016 r. I ACa 64/16, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 sierpnia 2015 r. II CSK 595/14).

Odnosząc się do powyższego, wskazać należy, że powód w przypadku ustalenia silnej więzi rodzinnej ze zmarłą N. A. (1), mógłby zostać zaliczony do kręgu członków rodziny zmarłej. Z materiału dowodowego wynikało, że powód zamieszkał z B. M. i jej córkami w okresie, gdy N. A. (1) miała ukończone 11 lat do chwili jej śmierci. Z zeznań powodów wynikało, że K. L. łączyły ze zmarłą raczej relacje przyjacielskie. Zmarła utrzymywała kontakt ze swoim biologicznym ojcem, a związek powoda z B. M. nie został sformalizowany. Trudno więc stwierdzić, by powód traktował zmarłą jako swoją córkę, tym bardziej, że ze swoją biologiczną córką powód nie utrzymuje kontaktu. Sam fakt, że N. A. (1) zwracała się czasem do powoda nazywając go „tata” nie oznacza, że istniejące między nimi relacje odpowiadały silnej więzi jaka łączy ojca z córką. Z opinii psychologicznej, ani z pozostałego materiału nie wynikało, by powoda ze zmarłą łączyła na tyle silna więź emocjonalna i rodzinna, by uzasadniała przyznanie mu zadośćuczynienia. Z opinii biegłej sądowej wynikało, że wpływ śmierci N. A. (1) na jego funkcjonowanie i stan psychiczny nie był zbyt istotny. U powoda nie wystąpiły symptomy nieprawidłowości bądź zaburzeń emocjonalnych, a jego stan psycho – emocjonalny jest poprawny. Sąd miał na uwadze, że powód wykonuje pracę wymagającą szczególnej sprawności psychomotorycznej, a co zdaniem biegłej również wykluczało występowanie u powoda symptomów żałoby. Z uwagi na wszystko powyższe, Sąd doszedł do przekonania, że rozmiar krzywdy powoda polegającej na smutku i żalu z powodu śmierci osoby bliskiej, z którą zamieszkiwał przez kilka lat, nie uzasadnił przyznania mu zadośćuczynienia. W związku z czym, Sąd na podstawie art. 446 § 4 k.c. oddalił powództwo K. L..

Na podstawie art. 446 § 4 k.c. Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki A. N. (1) kwotę 31.000 zł tytułem zadośćuczynienia po śmierci siostry N. A. (1). Na pewno siostra zmarłej należy do kręgu najbliższej rodziny, a powódka była związana ze swoją siostrą bardzo silną więzią emocjonalną. W chwili śmierci N. A. (1) powódka zamieszkiwała wraz z nią w domu rodzinnym, w jednym pokoju i w dużym stopniu opiekowała się zmarłą jako starsza siostra. W ocenie Sądu zasądzona kwota odpowiada rozmiarowi cierpienia moralnych powódki i wyrównuje jej krzywdę powstałą po śmierci siostry. Dla oceny wysokości zadośćuczynienia należnego powódce za śmierć siostry istotne znaczenie miały tragiczne okoliczności jej śmierci oraz to jej śmierć była nagła i nieoczekiwana. Ponadto Sąd miał na uwadze, że aktualny stan psychiczny powódki jest umiarkowanie wyrównany z cechami nadal przeżywanego żałoby.

Dalej idące żądania powódki z tytułu zadośćuczynienia Sąd oddalił, uznając je za wygórowane. Sąd miał bowiem na względzie, że powódka w związku ze śmiercią siostry nie korzystała ze specjalistycznej pomocy, a jej funkcjonowanie w życiu społecznym i rodzinnym nie zostało zakłócone. Powódka krótko po śmierci siostry zaszła w ciążę, aby w ten sposób zrekompensować sobie krzywdę powstałą po utracie osoby najbliższej. U powódki przebieg żałoby ma charakter przeciętny bez symptomów zaburzeń emocjonalno - psychicznych i nie wystąpiły u niej zaburzenia lub zmiany w sposobie zachowania i trybie życia.

Powódka otrzymała od pozwanego tytułem zadośćuczynienia kwotę w wysokości 8.000 zł, a zatem przyznanie jej z tego tytułu łącznie kwoty 39.000 zł w całości zrekompensuje jej powstałą krzywdę.

Powódka G. O. domagała się zasądzenia zadośćuczynienia z tytułu śmierci wnuczki w kwocie 25.000 zł. Pozwany w toku postępowania likwidacyjnego przyznał powódce z tego tytułu kwotę 5.000 zł.

Na podstawie art. 446 § 4 k.c. Sąd zasądził od pozwanego rzecz powódki w punkcie 4 wyroku kwotę 23.000 zł tytułem zadośćuczynienia za śmierć wnuczki N. A. (1). W ocenie sądu wnuczka jest osobą bliską dla babci. Zatem należy ona do kręgu osób, którym należy się zadośćuczynienie na podstawie art. 446 § 4 k.c. Z materiału dowodowego wynikało, że powódkę ze zmarłą wnuczką łączyła silna więź emocjonalna, związana przede wszystkim z faktem wspólnego zamieszkiwania. Zmarła N. była radosną i energiczną osobą i była wsparciem dla powódki. Rozmiar krzywdy powódki

związany ze śmiercią wnuczki jest więc znaczny. Dla oceny wysokości zadośćuczynienia należnego powódce za śmierć wnuczki istotne znaczenie miały tragiczne okoliczności jej śmierci oraz to jej śmierć była nagła i nieoczekiwana. Powódka w związku ze śmiercią wnuczki doznała szoku emocjonalnego i do chwili obecnej przeżywa żałobę. U powódki występują zaburzenia adaptacyjne w postaci obniżonego nastroju, problemów ze snem, lękiem i osłabieniem aktywności życiowej. Istotne znaczenie ma to, że odczuwana przez powódkę do chwili obecnej żałoba charakteryzuje się dużym nasileniem. Aktualny stan psychiczny powódki jest niezbyt wyrównany.

Dlatego zdaniem sądu należy się jej zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę w kwocie wymienionej wyżej. Zasądzona kwota odpowiada rozmiarowi cierpień moralnych obecnych i przyszłych powódki i wyrównuje jej krzywdę powstałą po śmierci wnuczki. Dlatego mając na uwadze powyższe na podstawie wskazanych wyżej przepisów sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 23.000 zł i oddalił jej roszczenie w pozostałym zakresie oceniając, że zasądzone zadośćuczynienie należycie zrekompensuje krzywdę związaną ze śmiercią wnuczki i że powódce nie należy się ochrona prawna ponad zasądzoną kwotę. Przyznanie powódce z tytułu zadośćuczynienia łącznej kwoty 28.000 zł w całości zrekompensuje jej doznaną krzywdę.

Od wszystkich zasądzonych kwot Sąd zasądził na podstawie art. 481 § 1 k.c. odsetki ustawowe od dnia 16 grudnia 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i ustawowe odsetki za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty. Zgodnie z art. 481 § 1 k.c. odsetki należą się wierzycielowi od chwili, gdy dłużnik spóźnia się ze spełnieniem wymagalnego świadczenia pieniężnego. Zadośćuczynienie traktowane jest jako wierzytelność bezterminowa, w związku z powyższym jego wymagalność należy wiązać z datą zgłoszenia zobowiązanemu roszczenia sprecyzowanego co do wysokości (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 12 grudnia 2012 r. o sygn. I ACa 1280/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 14 lutego 2013 r. sygn. I ACa 1092/12).

Postępowanie likwidacyjne zostało zakończone przez pozwanego wydaniem decyzji z dnia 15 i 16 grudnia 2015 r., w związku z czym Sąd zasądził odsetki ustawowe zgodnie z żądaniem pozwu.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. w zw. z § 2 pkt. 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z dnia 5 listopada 2015 r.), rozdzielając je stosunkowo zgodnie z wynikiem procesu.

Mając na uwadze, że powódka B. M. wygrała niniejszy proces w całości, Sąd zasądził w pkt. 2 wyroku od pozwanego na jej rzecz kwotę 2.000 zł tytułem uiszczonych opłat sądowej, a na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w pkt. 3 wyroku Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 2.000 zł tytułem opłaty od uiszczenia której powódka była zwolniona na podstawie postanowienia Sądu z dnia 17 maja 2016 r.

Powódka G. O. wygrała niniejszy proces w 92%, a przegrała w pozostałej części, w związku z czym Sąd kosztami opłaty sądowej od pozwu obciążył strony stosunkowo w wym./w. zakresie i z tego tytułu Sąd zasądził w pkt. 6 wyroku od pozwanego na rzecz powódki kwotę 460 zł tytułem części uiszczonych opłat sądowej, a na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w pkt. 7 wyroku Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 650 zł tytułem opłaty od uiszczenia której powódka była zwolniona na podstawie postanowienia Sądu z dnia 17 maja 2016 r.

Powódka A. N. (1) wygrała niniejszy proces w 74%, a przegrała w pozostałej części, w związku z czym Sąd kosztami opłaty sądowej od pozwu obciążył strony stosunkowo w wym./w. zakresie i z tego tytułu Sąd zasądził w pkt. 10 wyroku od pozwanego na rzecz powódki kwotę 740 zł tytułem części uiszczonych opłat sądowej, a na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych w pkt. 11 wyroku Sąd nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Poznaniu kwotę 550 zł tytułem opłaty od uiszczenia której powódka była zwolniona na podstawie postanowienia Sądu z dnia 17 maja 2016 r.

Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd nie obciążył powoda K. L. kosztami opłaty sądowej od pozwu, mając na uwadze, że wysokość uzyskiwanych przez niego dochodów w kwocie 1.000 zł nie pozwala mu na poniesienie takich kosztów.

Powodowie łącznie domagali się zapłaty kwoty 247.000 zł, a na ich rzecz została zasądzona łącznie kwota 134.000 zł, w związku z czym stwierdzić należy, że powodowie wygrali niniejszy proces w 46%, a pozwany w 54%.

W związku z czym, Sąd kosztami zastępstwa procesowego i sporządzonej opinii poniesionych łącznie przez powodów, obciążył strony stosunkowo, we wskazanym powyżej zakresie i z tego tytułu zasądził od powodów solidarnie na rzecz pozwanego kwotę 540,27 zł, mając na uwadze, że powodowie ponieśli koszty procesu w postaci wynagrodzenia pełnomocnika w kwocie 14.400 zł, kosztów opinii w kwocie 950,84 zł, kosztów opłaty skarbowej od udzielonych pełnomocnictw w kwocie 68 zł i kosztów dojazdu pełnomocnika w kwocie 330,98 zł. Łączne koszty procesu poniesione przez powodów wyniosły więc 15.749,82 zł, a mając na uwadze wynik sprawy koszty im należne wyniosły 7.244,91 zł. Pozwany natomiast poniósł koszty procesu w postaci wynagrodzenia pełnomocnika w kwocie 14.400 zł, w związku z czym z uwagi na procentowy wynik sprawy koszty należne pozwanemu wyniosły 7.785,18 zł. Dokonując kompensaty powyższych kwot, Sąd orzekł jak w pkt 14 wyroku.

SSO Michał Kuczkowski